

Satın alınan şirket hisselerine yapılan ödemelerin, kayıtlı değerinin üzerinde olması durumunda şerefiye olarak değerlendirilip değerlendirilemeyeceği hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	11395140-105[282-2014/VUK1-18361]-538
Tarih	26.03.2015

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü

Sayı : 11395140-105[282-2014/VUK1-18361]-538

26/03/2015

Konu : Satın alınan şirket hisselerine yapılan ödemelerin şirket kayıtlı değerinin üzerinde olması durumunda şerefiye olarak değerlendirilip değerlendirilemeyeceği hk.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzun incelenmesinden, şirketinizce başka bir anonim şirketin %... hissesinin satın alındığı, şirketinizin hissesine düşen ... TL sermaye tutarı için ... TL ödeme yapıldığından bahisle ... TL'nin iştirakler hesabında, kalan tutarın ise şerefiye hesabında takip edilip edilemeyeceği, şerefiye hesabına alınan tutarın beş yılda itfasının mümkün olup olmadığı ile bu hisselerin tekrar anonim şirkete kiralanması hususunda genel bilgi talep ettiğiniz anlaşılmıştır.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun;

-265 inci maddesinde mukayyet değerin bir iktisadi kıymetin muhasebe kayıtlarında gösterilen hesap değeri olduğu,

-279 uncu maddesinde, hisse senetlerinin alış bedeliyle değerlendirileceği,

-282 nci maddesinin son fıkrasında gerçek ve tüzel kişilerde peştemallıkların mukayyet değeri ile değerlendirileceği;

-313 üncü maddesinde, işletmede bir yıldan fazla kullanılan ve yıpranmaya, aşınmaya veya kıymetten düşmeye maruz bulunan gayrimenkullerle, 269 uncu madde gereğince gayrimenkul gibi değerlendirilen iktisadi kıymetlerin, alet, edevat, mefruşat, demirbaş ve sinema filmlerinin birinci kısımdaki esaslara göre tespit edilen değerinin bu Kanun hükümlerine göre yok edilmesinin amortisman mevzuunu teşkil edeceği,

-326 ncı maddesinde, kurumların aktifleştirdikleri peştemallıkların mukayyet değeri üzerinden eşit miktarlarda ve beş yıl içinde itfa olunacağı

hükümleri yer almaktadır.

Peştemallık uygulamada, şerefiye veya hava parası olarak da adlandırılmakta olup, bir ticari işletmenin bir başkasına devir ve temlik sırasında aktifinde bulunan iktisadi kıymetlerin gerçek değerinden başka; işletmenin bulunduğu yerin önemi, piyasada tutmuş olduğu şöhret ve itibar, müşteri kitlesinin genişliği, faaliyet gösterdiği sektörde monopol olması gibi nedenlerden dolayı bilanço değerlerine ilave olarak sahip olunan değeri ifade etmektedir. Diğer bir ifade ile peştemallık, bir işletme devralınırken katlanılan maliyet ile söz konusu işletmenin rayiç bedelle hesaplanan net varlıklarının değeri arasındaki olumlu farktır.

Diğer taraftan, 1 No'lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliğinin "24. Mali Duran Varlıklar" ana hesabının altında yer alan "242.İştirakler" hesabı; işletmenin, doğrudan veya dolaylı olarak diğer şirketlerin yönetimine ve ortaklık politikalarının belirlenmesine katılmak, kârlı bir şirkete yatırım yaparak kendi karlılığını artırmak gibi amaçlarla edindiği hisse senetleri ve ortaklık paylarının izlendiği hesaptır.

İştirak edilen ortaklıklarda iştirak ilişkisinden bahsedebilmek için sermaye payı dikkate alınmaksızın sahip olunan oy hakkı veya yönetime katılma hakkının en az %10 oranında bulunması gerekmektedir.

Bu hüküm ve açıklamalar çerçevesinde; sermaye tutarı ... TL olan iştirak hisselerinin ... TL ödeme karşılığında iktisap edilmesi halinde söz konusu iştirak hisselerinin alış bedeli ile değerlendirilmesi gerekmekte olup ödeme tutarı ile şirketin hissesine düşen sermaye tutarı arasındaki farkın şerefiye olarak kabul edilmesi mümkün bulunmamaktadır.

Öte yandan; 28/08/2010 tarih ve 27686 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Mükelleflerin İzahat Taleplerinin Cevaplandırılmasına Dair Yönetmelik'in "Özelge Talebinin Kapsamı" başlıklı 8 inci maddesinin ikinci fıkrasının (ç) bendinde; somut bir olaya dayanmayan, teorik hususlara ilişkin bilgi ve izahat taleplerinin özelge kapsamında değerlendirilemeyeceği belirtilmiştir.

Buna göre, özelge talep formunuzda belirtilen hisse kiralaması ile ilgili olarak yapmış olduğunuz izahat talebi somut bir olaya dayanmadığından bilgi verilmesi mümkün bulunmamaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026